

MŪSU Rajons

Žurnāls tiek izdots kopš 1998. gada

KURZEMES rajons

Nr.2 (172) Februāris 2012

LU Akadēmiskās bibliotēkas gaismā

Ar Broces vārdu – tālajā Budapeštā

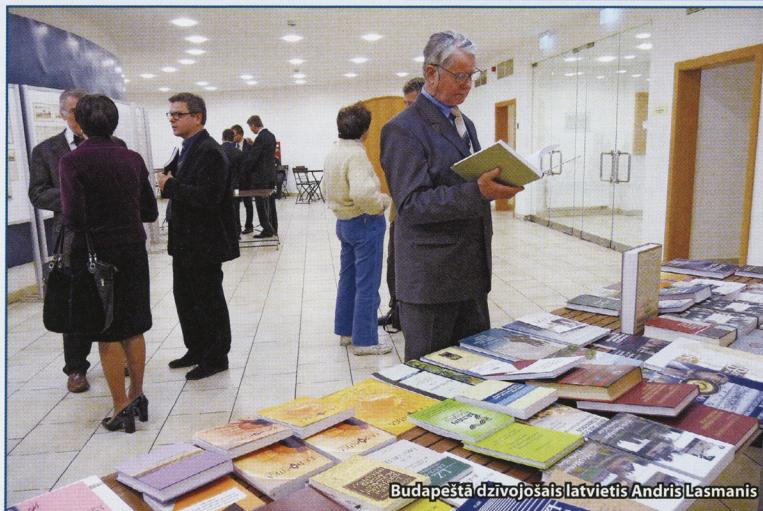
2011

gada nogalē Budapeštā Etvēša Lorānda kura ir vecākā un lielākā, kā arī vadošā universitātē (ELTE), notika izstādes „Johana Kristofa Broces (1742 – 1823) Baltijas zīmējumu un aprakstu kolekcija Latvijas Universitātes Akadēmiskajā bibliotēkā” atklāšana un profesora Raimo Pullata vadībā tapušā enciklopēdiskā darba „J. C. Broze. Estonica” prezentācija, kura sagatavota, izmantojot LU Akadēmiskās bibliotēkas fondu materiālus.

Johana Kristofa Broces izstāde Budapeštā ir tāpusi LU Akadēmiskās bibliotēkas, Latvijas vēstniecības Ungārijā, Etvēša Lorānda Universitātes un Igauņijas vēstniecības Ungārijā sadarbības rezultātā.

No kreisās: Etvēša Lorānda Universitātes Humanitāro zinātnu fakultātes dekāna vietnieks Ferencs Pals; fakultātes dekāns Tamāzs Dežē, Latvijas Universitātes mācību prorektors Andris Kangro, Latvijas vēstniece Ungārijā Veronika Erte, LU Akadēmiskās bibliotēkas direktore Venta Kocere, Igaunijas vēstniecības Ungārijā konsuls Tīna Tarkus, Tallinas Universitātes profesors Raimo Pullats un Latvijas vēstniecības Ungārijā 3. sekretārs Raitis Ādamsons

Budapeštā dzīvojošais latviešs Andris Lāsmans

Šajā akadēmiskajā gadā ELTE studē ap 33 000 studentu. Universitātē iipaši lepojas ar to, ka tajā var apgūt ap 60 pasaules tautu valodas. Kopš 1991. gada ir iespēja mācīties arī latviešu valodu, lai atbalstītu latviešu valodas mācīšanu un pastiprinātu Latvijas interesi latviešu valodas kā akadēmiska mācību priekšmeta nostiprināšanā.

Izstādes atklāšanas laikā ELTE Humanitāro zinātnu fakultātes Slāvu un baltu filoloģijas institūtam un bibliotēkai tika pasniegts vērtīgs Latvijas zinātnisko grāmatu dāvinājums (vairāk nekā 100 izdevumu).

Ungārijas izglītības, zinātnes, kultūras apriņķi, diplomātiskā korpusa pārstāvju un citus pasākuma daļniekus ar uzrunu sveica **Latvijas vēstniece Ungārijā Veronika Erte**. Ar atklāšanas runām uzstājās **Etvēša Lorānda Universitātes Humanitāro zinātnu fakultātes dekāns Tamāss Dežē**, **Latvijas Universitātes mācību prorektors Andris Kangro**, **LU Akadēmiskās bibliotēkas direktore Venta Kocere** un **Tallinas Universitātes profesors Raimo Pullats**.

Kādreizējā Rīgas liceja pedagoga, baltvācu vēsturnieka un novadpētnieka J. K. Broces Baltijai veltīto zīmējumu un aprakstu kolekcijas unikalitāte izpausā daudzpusīgā un visaptverošā vēsturisko liecību atklāsmē. J. K. Broces atstātajā mantojumā ar lielu precīzitāti attēloti bijušās Livonijas apdzīvoto vietu skati, pilsētu un lauku iedzīvotāji, dažādas tehniskas ierices, ģerboņi, zīmogi un moņetas.

Sējumos „Sylloge diplomaticum Livoniam illustrantium“ J. K. Broce ir iekļāvis no dažādu arhīvu dokumentiem nozīmētos arhibiskapu, bīskapu, prāvestu, ordeņa mestru, pilsētu un dažādus ci-tus zīmogus un oriģinālu raksta paraugus. Sē-jumā „Proben von Schriftzügen vom Jahre 1300 bis 1561...“ viņš ir apkopojis dokumentu raksta

Latvijas vēstniecībā Ungārijā...

Andris Kangro parakstās Latvijas vēstniecības Ungārijā viesu grāmatā

paraugus, sākot ar 1300. gadu. Geogrāfijai un kartogrāfijai veltīts sējums „Livland am Ende des 18. Jh.”, heraldikai – „Wappenbuch des Herzogthums Liefland”.

J. K. Broces nozīmīgākais darbs „Samm lung verschiedner Liefländischer Monumente...“ aptver desmit ādā iesietus sējumus (3130 lpp.; lapu formāts – 33 x 21 cm), kuros ar lielu rūpību un precizitāti attēloti Baltijas muižu, pīlu un citu apdzīvotu vietu skati, sabiedriskās celtnes, dzīvojamās ēkas, baznīcas, tilti, pilsētu un lauku iedzīvotāji, to apģērbs, iedzīve un darba procesu raksturojums, dažadas tehniskās ierīces (ūdensvads...), pieminekļi, ģerboņi, zīmogi un monētas. J. K. Broces darba stīlam ir raksturīgs tas, ka par zīmētajām pilsētām viņš centies savākt iespejami

daudz liecību – zīmējis nozīmīgākās celtnes, devis pilsētas vēstures aprakstu, ekonomisko un administratīvo raksturojumu, sniedzis ziņas par pilsētas iedzīvotājiem un viņu nodarbošanos.

J. K. Broces kolekcijas popularizēšanā lielu un nozīmīgu darbu veic LU Akadēmiskā bibliotēka. 1997. gadā bibliotēkā tika izstrādāts Sorosa fonda un „Open Society Institute” atbalstītais projekts, kura īstenošanas gaitā tika izveidots šīs kolekcijas digitālais arhīvs ar augstas kvalitātes elektroniskiem attēliem, restaurēti bojātie sējumi un izveidota attēlu tiešsaistes datu bāze.

J. K. Broces zīmējumu un aprakstu krājums turpina paplašināt Eiropas iedzīvotāju priekšstatus par Latviju un Igauniju. Ar šo izstādi bijusi iespēja iepazīties jau daudzās Eiropas valstis – Igaunijā,

Polijā, Somijā, Austrijā, Vācijā, Rumānijā, Krievijā, Ukrainā un Lietuvā.

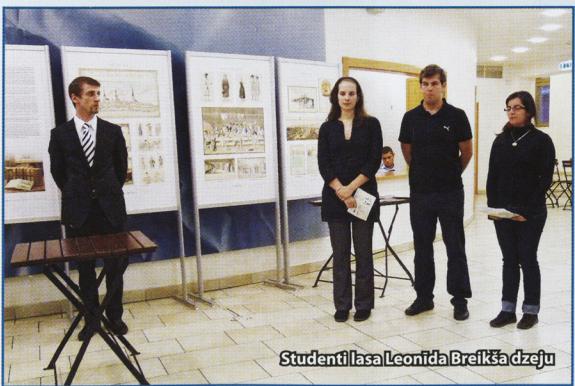
2011. gads bija nozīmīgu jubileju gads Latvijas un Ungārijas divpusējo attiecību vēsturē – diplomātisko attiecību nodibināšanas 90. gadadiena un diplomātisko attiecību atjaunošanas 20. gada diena.

Izstādes atklāšanas ceremonijā piedalījās arī studenti, kuri Budapeštā apgūst latviešu valodu, un pasākuma noslēgumā trīs studenti latviešu valodā nolasija Leonīda Breiķa dzejoli „Ziedošas dienas”.

Inta Šmitiņa
Foto no LU AB arhīva

LU Akadēmiskās bibliotēkas direktore Venta Kocere (vidū) un Eteša Lorānda Universitātes pasniedzēji Aranka Lazhazi un Ričards Petkevičs

Studenti lasa Leonīda Breiķa dzeju

Eteša Lorānda Universitātes Humanitāro zinātņu fakultates galvenā ēka